

Klimabudskab i juleklæder

Af ph.d.-stipendiat Nathali Herold Solon Pilegaard, Syddansk Universitet

Klima-julekalender

Tv-julekalenderen er for mange danskere en tradition i december måned, hvorfor den potentielt kan etablere et fællesskab omkring sig i en streamingkultur. I nyere tid formidler flere danske julekalendere budskaber, der ofte kan relateres til den verden, seerne er placeret i. Eksempelvis iscenesætter TV 2-julekalenderen *Kometernes Jul* (2021) bl.a. en fjern planet (kaldet Planet 9). Planeten danner rammen for et konfliktoptrappende plot i sidste halvdel af julekalenderen om genetableringen af Planet 9's biosystem, der forinden er blevet ødelagt på grund af karakterernes handlinger. Da problematikken om planetens biosystem er et centralt plot i *Kometernes Jul*, er det nærliggende at undersøge, hvordan orkestreringen af storyworlden (her forstået som den diegetiske verden) i *Kometernes Jul* bidrager til etableringen af et plot, der formidler et klimamæssigt budskab og således understøtter TV 2's public service-forpligtelser. Dermed belyser jeg julekalender-subgenren, der for nyligt er fremhævet i danske mediestudier, som jeg supplerer med et medieteoritisk perspektiv om storyworlds for derved at foreslå, hvordan subgenren kan fremstå relevant for seerne. Af den årsag foretager jeg en nærlæsning af orkestreringen af storyworlden i *Kometernes Jul* med særlig fokus på Planet 9, og hvordan denne etablerer et plot, som formidler et budskab til verdenen, seerne er placeret i. Sidstnævnte verden betegnes fremover den faktiske verden, hvilket er et begreb fra *possible world theory*, som udgør analysens teoretiske ramme. Analyseobjektet udgøres af julekalenderens diegetiske materiale (her storyworldens fremstilling) suppleret med anmeldelser, seertal og seertalsvurderinger. Den analytiske ramme udgøres af et neoformalistisk greb, hvor dramaturgi og narration sammenholdes med den stilistiske iscenesættelse (Bordwell, 2014). Det muliggør en nærlæsning af storyworldens fremstilling, og hvordan den etablerer et plot. Jeg undersøger ikke publikums hypotesedannelser, men anvender begrebsapparatet som en analytisk ramme til at anskueliggøre, hvordan storyworlden får en dramaturgisk funktion.

Jeg fremhæver *Kometernes Jul* af to årsager. For det første repræsenterer den den moderne tv-julekalender, som grundlæggende er en dramaserie med føljetonstruktur og komplekse karakterer (Agger, 2020; Kallehauge & Overgaard, 2018; Madsen, 2021; Villads, 2022). For det andet formidler *Kometernes Jul* et budskab, som udspringer af storyworldens

naturlige setting, og dette budskab kan trække paralleller til aktuelle klimaproblematikker i den faktiske verden. Tidligere julekalendere har også belyst samtidige problemstillinger. Eksempelvis kritiseres forbrugersamfundet i *Mikkel og Guldkortet* (2008), som havde premiere, da Danmark befandt sig i en finanskrisen. *Kometernes Jul* er derfor ikke fornyende, men eksemplificerer en tv-julekalender, der refererer til sin samtid.

Medier og miljø

Da jeg bl.a. undersøger, hvordan storyworlden i *Kometernes Jul* iscenesætter et klimamæssigt budskab, som refererer til den faktiske verden, kan analysen placeres indenfor forsknings-traditionen miljø- og klimakommunikation. Det er et tværdisciplinært felt, som omhandler, hvordan miljø og klima itale- og iscenesættes i medier og kommunikation. Selvom dette er en af de yngste discipliner i medie- og kommunikationsforskningen, findes der allerede etablerede forskningstraditioner. Den første tradition er studier, der beskæftiger sig med, hvordan fremstilling og forbrug af massemedier og informations- og kommunikationsteknologi præger miljøet. Den anden tradition består af studier, der beskæftiger sig med kommunikative og førsproglige bånd mellem mennesker og andre levende organismer. Endelig er den tredje forskningstradition den tradition, min analyse placeres indenfor. Denne dækker over studier, som undersøger repræsentation og/eller iscenesættelse af klima og miljø i bl.a. populærkultur (Eskjær, 2021). Medievidenskabelige studier med fokus på populærkulturens iscenesættelse af miljø og klima er beslægtet med den litterære økokritik, der fokuserer på litteraturens fremstilling af klima og miljø.

Studier i populærkulturelle miljø- og klimafremstillinger har især været influeret af ideologikritiske og filmteoretiske læsninger. De ideologikritiske læsninger beskæftiger sig med skiftende populærkulturelle fremstillinger af naturen, og den filmteoretiske indfaldsvinkel udforsker eksempelvis filmæstetiske udtryk, der formidler klimamæssige budskaber. De filmteoretiske studier har især analyseret science fiction, der tilbyder løsningsforslag til miljøudfordringer i den faktiske verden (ibid.).

En teori om verdener

Da jeg undersøger, hvordan *Kometernes Jul* formidler et budskab og etablerer en reference til den faktiske verden, er det relevant at konkretisere relationen mellem julekalenderens storyworld og den faktiske verden. Hertil tilbyder *possible world theory* et anvendeligt begrebsapparat, hvorfor *possible world theory* udgør den teoretiske ramme i min analyse.

Mange positioner i *possible world theory* bygger på et spektrum mellem fortællinger, der tager udgangspunkt i den faktiske verden og historier forankret i overnaturlige verdener (Maître, 1983). I den ene ende af spektret findes historier, som er stærkt forankret i den faktiske verden, eksempelvis autobiografier. I den modsatte ende er historier, som foregår i fiktive verdener såsom HBO-serien *Game of Thrones* (2011-2019), der bl.a. foregår i det fiktive land Westeros. Imellem de to poler findes værker, som tager udgangspunkt i virkelige begivenheder, mennesker og/eller steder, men med fiktive elementer. Eksempelvis tager TV 2-serien *Mercur* (2017) afsæt i virkelige begivenheder, men med modificeringer. Tættere mod de overnaturlige verdener findes fortællinger, der implementerer overnaturlige aspekter i elementer fra den faktiske verden. Eksempelvis tager Netflix-serien *Equinox* (2020) udgangspunkt i en faktisk sag fra 1985, hvor en studentervogn og alle eleverne i den forsvandt, samtidig med at serien iscenesætter et overnaturligt parallelunivers. Mange danske julekalendere fra 2000'erne og til i dag, fx *Kometernes Jul*, kan placeres i sidstnævnte kategori, da mange fremstiller en parallelverden til verdenen, der skal forestille den faktiske verden.

Grundlæggende bygger *possible world theory* på den antagelse, at den faktiske verden består af flere forskellige verdener (Kripke, 1963; Ryan, 2013). Dette har medført en teoretisk diskussion om, hvad der i så fald definerer den faktiske verden. En af positionerne i denne er aktualismen, som bygger på forestillingen om, at alt, der eksisterer, er fysisk, og det, der ikke er fysisk, eksisterer ikke. Dermed antages det, at mulige verdener, fx fiktion, ikke eksisterer i virkeligheden, men derimod er mentale konstruktioner. Den anden position er den modale realisme, som bygger på antagelsen om, at den faktiske verden er dét sted, hvor man som person er situeret. Det er ikke ensbetydende med, at mulige verdener i eksempelvis fiktion ikke er virkelige. Der er bl.a. blevet argumenteret for, at alle mulige verdener er virkelige, fordi de eksisterer, uanset om en person i den faktiske verden forestiller sig dem eller ej. De findes qua deres eksistens i fiktionen (Lewis, 1973). Den modale realismes forståelse af mulige verdener bygger på 'the principle of minimal departure'. Det vil sige forestillingen om, at fiktive verdener har samme ontologiske fuldstændighed som virkelige objekter (Ryan, 2013). Dette er blevet udfordret af Lubomír Doležel (1998), som pointerer, at det er umuligt at forestille sig alle facetter i fiktive verdener, fordi verdenerne præsenterer ontologiske huller. I sådanne situationer vil modtagerne udfylde de ontologiske huller med viden, som de er bekendt med (Wille et al., 2022). I denne analyse tilslutter jeg mig den modale realisme, fordi den repræsenterer en forståelse af, at fiktion kan kommentere på den faktiske verden. Her forstås den faktiske verden som den verden, seerne er situeret i, og i

denne kan eksistere mulige verdener, fx fiktion. Til at konkretisere og begrebsliggøre de forskellige verdener og deres relationer, anvender jeg den narrative semantiske tilgang, som er en verdenstypologi med rødder i den modale realisme. Denne fungerer som teoretisk ramme i min analyse af *Kometernes Jul*.

Narrativ-semantisk tilgang

En af de første medieforskere, der applicerede *possible world theory* i narratologien, var Thomas Pavel (1986). Pavel skelner mellem den faktiske verden, hvori forfatteren og modtageren lever, den fiktive verden, der iscenesættes og repræsenteres i eksempelvis film, og verdener som den fiktive verden indeholder. Det er Pavels argument, at rigide grænser mellem den faktiske verden og fiktive verdener kan forhindre fiktionen i at tilbyde indblik i og dermed forståelse af den faktiske verden. Tv-fiktionens evne til at tilbyde forståelse af den faktiske verden er blevet fremhævet flere steder i medieforskningen (Drotner et al., 1996; McLuhan, 1962), og i nyere tid er det bl.a. blevet fremhævet af Mark Wolf (2013), som argumenterer for, at netop storyworlds kan skabe mening om den faktiske verden ved at foreslå nye måder at leve på.

Marie-Laure Ryan har taget udgangspunkt i Pavels verdenstypologi og har bidraget til *possible world theory* med en narrativ-semantisk tilgang. Dette forskningsfelt består af studier, der analyserer verdener i tekstlige og audiovisuelle verdener med formålet at anskueliggøre den interne organisering af narrative verdener (Bell & Ryan, 2019). Ryan har udformet en typologi over fiktive verdener, som bygger på antagelsen om, at storyworlds er modale systemer, der kan bestå af flere verdener. Hendes typologi repræsenterer en forståelse af, at fiktion ikke kun er opdelt i en fiktiv tekst og den faktiske verden. Fiktion kan også konstituere verdener som faktiske verdener, der er omgivet af samt i centrum af sig har mulige alternative verdener, som fiktionens karakterer forestiller sig (ibid., s. 37). Hun opdeler derfor verdener i tre modale systemer: Den faktiske verden, den faktiske tekstlige verden (TAW), som er omringet af karakterernes private verdener kaldet tekstlige rumlige verdener (TPWS), herunder karakterers ønskeverdener, planer, mål og fiktion.

I min analyse tager jeg udgangspunkt i Ryans typologi, da den kan begrebsliggøre verdenssystemet i og omkring *Kometernes Jul*, og hvordan julekalenderen som en TAW refererer til den faktiske verden. Min analyse har således rødder i den modale realisme. Jeg tilslutter mig denne tilgang, da det kan risikere at forsimple julekalenderens storyworld, hvis man kun analyserer paralleluniverset, som iscenesættes, fordi flere af julekalenderens

karakterer fremstilles med mål (TPWS), der er forankret i TAW, eksempelvis deres frygt for, at Planet 9 uddør. Frygten er en mental verden i TAW, som bidrager til at fremme handlingsforløbet og karakterudviklingen. Ryans typologi er oprindeligt udformet med udgangspunkt i skønlitteratur, men *possible world theory* er også appliceret på filmstudier. Fordi den narrativ-semantiske tilgang kan dække over både en litterær og audiovisuel TAW, er begrebsapparatet nødt til at tage hensyn til dette. Hertil anvender jeg storyworld-begrebet.

Definitionen af storyworld

Der findes forskellige teoretiske betegnelser på de verdener, som iscenesættes i fiktionen, eksempelvis *world*, *virtual worlds* og *storyworlds*. *Virtual world* anvendes primært om videospil og refererer til verdener, der eksisterer uafhængigt af spillerne, som kan interagere med objekter, karakterer og andre spillere i en begrænset, virtuel verden (Wolf, 2012). Storyworld-begrebet blev foreslået af Ryan, som hun adskiller fra begrebet *world*, der ofte anvendes i litteraturteori. World-begrebet refererer til en specifik forfatter og vedkommendes værker, eksempelvis gennem udtryk som 'the world of Ingmar Bergman'. I modsætning hertil dækker storyworld-begrebet over en forståelse af medietekster, hvis forbindelser til forfatterne er løse, og som ikke kun dækker over fiktive verdener, men også verdener skabt af karakterernes mentale aktiviteter (Bell & Ryan, 2019, s. 64-65).

Storyworld-begrebet er i nyere medieforskning blevet yderligere uddybet, af bl.a. Ryan, Jan Noël-Thon samt Lisbeth Klastrup og Susana Tosca, der har rødder i narrative-semantiske tilgange. Thon (2016) betoner, at en storyworld ikke blot er en ramme for begivenheder, plot og karakterer, men også dækker over rumlige, temporale og kausale dimensioner samt de indbyrdes relationer mellem disse. Dette harmonerer med Ryans samt Klastrup og Toscas definitioner af storyworlds. Ryan (2014) beskriver storyworlds som bestående af levende væsner, settings, fysiske love, sociale regler og værdier samt begivenheder og mentale events (Ryan, 2014, s. 34-36). Hertil har Klastrup og Tosca (2020) foreslået tre begreber, som kan fungere som samlebetegnelser for ovennævnte. Termerne benævner de mythos, topos og ethos. Mythos er storyworldens verdenshistorie, som tilskriver verdenens aktuelle situationer mening. Topos definerer verdenens temporale og geografiske dimensioner, og endelig refererer ethos til trosystemer, politik samt etik og morale i verdenen. Det vil sige den viden, seerne har brug for for at kunne forstå verdenens underliggende diskurser (Tosca & Klastrup, 2020, s. 33-36). Klastrup og Tosca anlægger et receptionsteoretisk perspektiv, da de undersøger,

hvordan tværmedielle storyworlds kan initiere brugerengagement. Dette receptionsteoretiske greb tildeles ikke større opmærksomhed i min analyse, da jeg i mindre grad undersøger, hvordan *Kometernes Jul's* storyworld spredes på tværs af medieplatforme og ikke beskæftiger mig med seernes fordybelse i storyworlden.

Med udgangspunkt i Ryan og Thons perspektiver på storyworld-begrebet finder jeg en række gentagende begreber, som kan sammenholdes med Klastrup og Toscas begreber, hvorfor det er disse termer jeg anvender som optikker i min analyse af storyworlden i *Kometernes Jul*:

- Topos: Naturlig setting, fysiske love, verdensens temporale dimension og levende væsner.
- Ethos: Sociale regler og værdier, politik og trosystemer
- Mythos: Verdenshistorien og mentale eksistenser, fx karakterernes forestillinger om verdenen

Storyworld-begrebet er relevant i min analyse af to årsager. For det første repræsenterer begrebet et paradigmeskift i narratologien, som forinden var præget af tekstualismens primære fokus på finkultur, litterære narrativer og verdensbegrebet. Storyworld-begrebet repræsenterer en udvidelse af narratologien, som blev appliceret på alle narrative medier samt fin- og populærkultur. For det andet berettiger storyworld-begrebet bl.a. tværmedialitet, fordi storyworlds her forstås som uafhængige fænomener, der ikke nødvendigvis er underlagt én forfatters kontrol. I dag kan seerne udvide allerede eksisterende storyworlds og udforme egne medieudtryk i relation til disse. Derfor er termen brugbar til at undersøge narrative fortællinger i den moderne, tværmedielle mediekultur, som eksempelvis den danske julekalender er en del af og bidrager til.

Julekalender i en streamingkultur

Hidtil har medieforskningen primært haft kulturmæssig interesse i julekalendere, fx via holistiske perspektiver på subgenren (Agger, 2013; Olesen & Klausen, 2018) og diskussioner af subgenrens historieformidling og satiriske tradition (Brunbech, 2018; Tangherlini, 2013). Derudover har medieforskningen primært undersøgt julefilm frem for tv-julekalendere (Connelly & Laine, 2013). De sidste par år er subgenren blevet fremhævet i den danske medieforskning fra forskellige perspektiver, eksempelvis af Kallehauge og Overgaard (2018) og Redvall og Christensen (2021). Gunhild Agger er en af de få medieforskere, som har sammenholdt julekalenderens karakteristika med subgenrens tilhørsforhold til juletraditioner. Jeg tager udgangspunkt i hendes definition af subgenren, men vil supplere ved at ind-

drage forskning i tv-fiktionens konditioner i en streamingtid. Agger (2020) skitserer to faser i den danske julekalenderhistorie: Den kulturhistoriske fase, som dækker over julekalendere i perioden 1994-2002, og fantasyfasen, der omhandler julekalendere fra 2003 til i dag. Hvor den kulturhistoriske fase bød på julekalendere som *Alletiders Jul* (1994), der forenede leg, lærdom og lystfølelse, karakteriseres fantasyfasen af brugen af paralleluniverser (Agger, 2020, s. 304-305). Fantasyjulekalenderen har ofte et handlingsforløb, hvori handlingens begivenheder har indflydelse på de to verdener, der iscenesættes. Det kommer fx til udtryk gennem en rejse fra det, der skal forestille den faktiske verden (ofte kaldet menneskenes verden), og til et fiktivt univers (fx nissernes verden). Som Agger skriver, er der tale om ”dobbelte – adskilte, men dog forbundne – verdener, hvor begivenheder i den ene får konsekvenser for den anden” (ibid., s. 310). Karakteristisk for julekalenderen er også, at den har en særlig status i december måned, fordi den dels repræsenterer en højtid, refererer til folkloristisk materiale, herunder folketro, sang og myter, fx nisser, og endelig fordi den kan afspejle kulturhistoriske ritualer relateret til julen, fx juleforberedelser og julesange (ibid., s. 293-294). Julekalender-subgenren kan indeholde disse traditioner i varierende grad. Det kommer til udtryk i *Kometernes Jul*, hvor brugen af folkloristisk materiale som nisser ikke indgår i julekalenderen.

Selvom der kan forekommer fornyelser i julekalenderen, kan subgenren stadig samle mange danskere omkring sig i december måned, fordi den udgør et socialt ritual. Dette er ifølge Agger en forklaring på julekalenderens overlevelse i en individualiseret streamingkultur (Agger, 2020, s. 324). Dog vurderer hun, at julekalenderen i nogen grad også mister sin betydning i den moderne mediekultur, fordi seerne i dag kan streame julekalendere. Derved kan de vælge at se julekalendere fra andre år og følge flere julekalendere på én gang. Seerne er derfor ikke afhængige af at skulle blive færdige med et afsnit til et bestemt tidspunkt, hvis de skal kunne følge med i flere julekalendere. Dog overser Agger et andet væsentligt element, nemlig brugen af tværmedielle kommunikationsstrategier, som de sidste par år er blevet anvendt i et endnu større omfang i forbindelse med julekalendere. Forsimpelt beskrevet omhandler tværmedialitet, at medier krydsforbindes og ’samarbejder’ om spredning af indhold (Sandvik, 2021). Dette er ikke nyt for den danske julekalender. I 1960’erne begyndte DR at producere tv-julekalendere, som passede til dagens låge i lågejulekalenderen (Hovmand, 2019). I nyere tid har TV 2 i forbindelse med *Tinka & Kongespillet* (2019), *Juleønsket*, der blev genudsendt i 2020, og *Kometernes Jul* anvendt samlekort, samlehefter, merchandise og/eller apps og sociale medier med formålet at initiere brugerdeltagelse.

Videns Port - gå på opdagelse i Universet Udenom med vores App!

Når man hver dag åbner sin lugekalender eller besøger vores hjemmeside, kan man med vores App, Videns Port, scanne det billede, der gemmer sig bag dagens luge. Det er en teknologi der kaldes for billedgenkendelse og erstatter de QR koder vi kender. Med billedgenkendelsen kan kameraet i din app registrere billederne og udlæse en digital "levende" oplevelse ovenpå dagens luge.

Videns Port er udviklet af **Khora**.

Download appen som du finder i App Store eller på Google Play og download indstikarket:

VIDEN'S PORT

UNIVERSET UDENOM

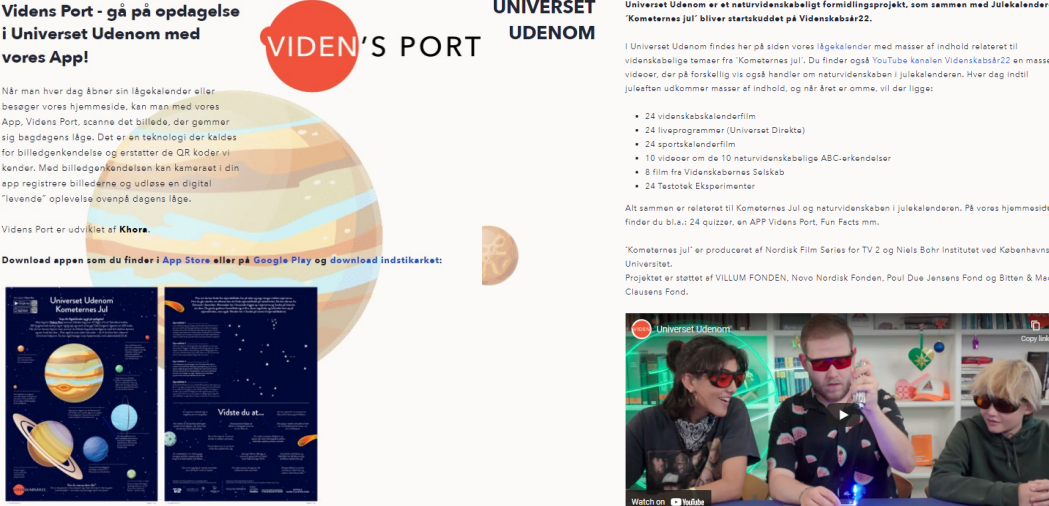
Universet Udenom er et naturvidenskabeligt formidlingsprojekt, som sammen med Julekalenderen "Kometernes Jul" bliver startskuddet på Videnskabsår 22.

I Universet Udenom findes her på siden vores lugekalender med masser af indhold relateret til videnskabelige temer fra "Kometernes Jul". Du finder også YouTube kanalen Videnskabsår 22 en masse videoer, der på forskellig vis også handler om naturvidenskaben i julekalenderen. Hver dag indtil juleaften udkommer masser af indhold, og når året er omme, vil der ligge:

- 24 videnskabeligendokumentarfilm
- 24 liveprogrammer (Universet Direkte)
- 24 sportskalenderfilm
- 10 videoer om de 10 naturvidenskabelige ABC-arkendelser
- 8 film fra Videnskabernes Selskab
- 24 Testotek Eksperimenter

Alt sammen er relateret til Kometernes Jul og naturvidenskaben i julekalenderen. På vores hjemmeside finder du bl.a.: 24 quizzes, en APP Videns Port, Fun Facts mm.

"Kometernes Jul" er produceret af Nordisk Film Series for TV 2 og Niels Bohr Institut ved Københavns Universitet. Projektet er støttet af VILLUM FONDEN, Novo Nordisk Fonden, Poul Due Jensens Fond og Bitten & Mads Clausens Fond.



Figur 1. Hjemmesiden 'Videnskabsår 22' (Kometernes Jul og Universet Udenom, 2021)



Figur 2. Samlekort og samlealbum. Foto: TV 2 (Larsen, 2021)

Brugen af tværmedielle strategier i danske julekalendere har således eksisteret i mange år, men har ændret sig med teknologiens udvikling, hvilket kan være endnu en forklaring på julekalenderens overlevelse i en streamingkultur. I forlængelse heraf vil jeg undersøge, om også brugen af storyworlds, der etablerer en reference til den faktiske verden, kan bidrage til at gøre julekalender-subgenren relevant for seerne, og i så fald hvordan.

Kometernes Jul

Kometernes Jul handler om børnene Noor, Elias, Mie og Johannes, som deltager i den naturvidenskabelige lejrskole AstroCamp. I lejrskolens kælder finder karaktererne en kvanteportal, som de ved en fejl kommer til at tænde, og Mie og Johannes bliver sendt til den fjerne Planet 9. Det viser sig, at kvanteportalen er gået i stykker, og Mie og Johannes er fanget sammen med forskeren Mette, som har været strandet på planeten i ti år. Elias og Noor søger hjælp hos deres fysiklærer Panda-Søren, forskeren Anna og den succesfulde tech-innovatør Viggo, som har opfundet FlyPhonen: en telefon, der aldrig skal oplades, fordi den indeholder det magiske krystal magilium. Magiliummet findes kun på Planet 9, og da Viggo er ved at løbe tør for magilium, stjæler han kvanteportalen fra AstroCampen og sender en besked til Mie, Mette og Johannes om, at han hjælper dem tilbage til Jorden, hvis de sender ham magilium. Mie, Mette og Johannes sender magilium, men Viggo hjælper dem ikke. Det er først da Anna hjælper, at Mie, Mette og Johannes kommer tilbage til Jorden. Efterfølgende viser det sig, at Planet 9 er ved at gå under, fordi de har sendt magiliummet væk. Elias, Noor, Mie, Johannes, Anna, Panda-Søren og Mette vil redde Planet 9, men det forudsætter, at de stjæler magiliummet fra Viggo.

Storyworlden i *Kometernes Jul*

I følgende afsnit anskueliggør jeg storyworlden i *Kometernes Jul* med udgangspunkt i mine analytiske optikker (Ryan, 2014; Thon, 2016; Tosca & Klastrup, 2020). Det danner grundlaget for en efterfølgende analyse og konkretisering af, hvordan der etableres en reference mellem den faktiske verden og storyworlden, som kan understøtte julekalenderens klimamæssige budskab. Storyworlden i *Kometernes Jul* er opdelt i Jorden (Danmark) og Planet 9. På Jorden fremstilles Astrocampen, Elias' og Mies hjem samt Flycorp. Fordi julekalenderen i mindre grad fremviser Elias' og Mies hjem, tildeles dette ikke større opmærksomhed i analysen. Derudover introduceres Planet 9, hvor bl.a. et rodbur og en magiliumbrønd fremstilles. Da Planet 9 iscenesætter det centrale plot for formidlingen af julekalenderens klimamæssige budskab, fremhæver jeg denne i højere grad end de andre dele af storyworlden.

Umiddelbart er der stor forskel på topos-fremstillingen af Jorden og Planet 9 i *Kometernes Jul*. De grundlæggende forskelle opstår qua iscenesættelsen af de naturlige settings. Danmark iscenesættes, som mange kender det fra den faktiske verden, med et nordisk, køligt miljø. I modsætning hertil iscenesættes Planet 9 ved første øjekast som en øde planet dækket af tåge. Da Mie og Johannes ankommer til planeten, fremstilles den med gangsystemer og blå, spiseligt mos. Dét element i planetens naturlige setting, som bliver centralt for det senere

plot, er det fiktive krystal magilium. Dette præsenteres som et grundstof, der varmer planeten op og bevarer planetens biosystem, hvorved det iscenesættes som vigtigt for planetens overlevelse. Alt levende på planeten uddør uden magiliummet. Magiliummet findes i magiliumbrønden på Planet 9, og de levende væsner på planet 9, kaldet 9sserne, aktivierer magiliummet for at opvarme planeten. Planeten iscenesættes således med egne naturlige settings og dermed med et topos, der adskiller sig fra iscenesættelsen af Jorden. De to verdener adskiller sig desuden gennem fremstillingen af deres individuelle eksistenser. På Jorden findes de menneskelige karakterer, og på Planet 9 iscenesættes 9sserne. 9sserne er store, pelsede væsner, som lever i flok og kommunikerer med hinanden via brummelyde. De er kun fjendtlige, hvis de eller deres planet gøres fortræd. Dette etableres i afsnit 7-10, hvor Mette sender 9sseren Tanja til Jorden for at teste, om kvanteportalen på Planet 9 virker. Da de andre 9ssere finder ud af det, spærres de Mette, Mie og Johannes inde i rodburet, der fungerer som fængsel.



Figur 3. Tanja (Nicklas Søderberg Lundstrøm). Foto: Christian Geinas/TV 2

Selvom julekalenderens storyworld består af to verdener, som umiddelbart adskiller sig via fremstillingen af deres individuelle topos, etableres der også en reference mellem dem på grund af iscenesættelsen af storyworldens mythos. I *Kometernes Jul* etableres en forestilling om, at Planet 9 muligvis eksisterer, men at det endnu ikke er bevist, hvilket karakteren Anna italesætter, da Elias og Noor beder hende om hjælp til at få Mie og Johannes tilbage. Planet 9 fremstår her som en mental eksistens i storyworlden, en TPWS. Det er også herigennem, at der opstår en reference til den faktiske verden, hvor Planet 9 også er en mental eksistens, da nogle forskere mener, at planeten muligvis findes, men endnu ikke har bevist det. Derudover er Planet 9 grundlaget for mentale eksistenser i julekalenderens storyworld, her karakterernes drømme, mål og frygt, og den driver således plottet frem. Eksempelvis er Elias'

mål at få sin søster Mie tilbage fra Planet 9, men han frygter også, at hun ikke kan komme tilbage. Også Viggos mål er forankret i karakterens ønske om at bringe al magilium til Jorden, så han kan tjene endnu flere penge på FlyPhonen. Således kan storyworlden i *Kometernes Jul* opdeles i modale systemer svarende til Ryans typologi: Den faktiske verden, hvor seerne er situeret, storyworlden i *Kometernes Jul* som en TAW, der er omringet og influeret af karakterernes, ønsker, frygt og forestillinger om TAW (TPWS). Denne opdeling konkretiserer også, at storyworlden er forankret i Planet 9 som en mental eksistens og dermed et mythos, som både eksisterer i TAW og i den faktiske verden. Således fungerer Planet 9 som en reference, der forbinder storyworlden og den faktiske verden.

Det er også gennem iscenesættelsen af Planet 9's topos-dimension, at planeten får en dramaturgisk funktion, nærmere bestemt på grund af etableringen og fremstillingen af dens biosystem, som danner fundamentet for julekalenderens klimamæssige budskab. Dette konkretiseres nedenfor.

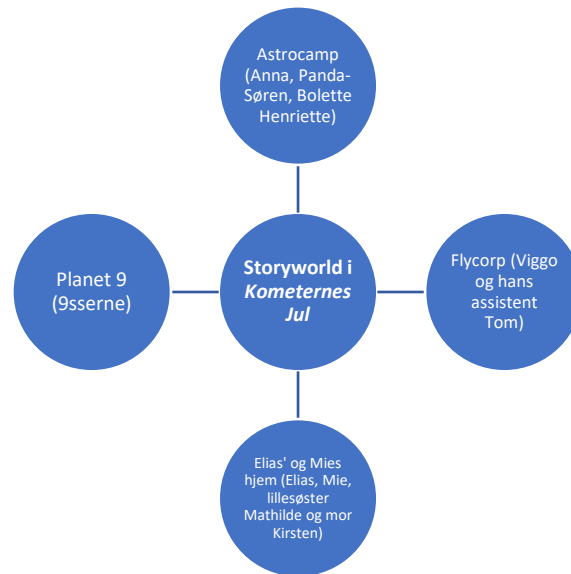
Storyworldens dramaturgiske funktion

Kometernes Jul har en føljetonstruktur, hvor afsnittene forbindes af en seriebue og føljetonbuer (Larsen, 2003). Seriebuen i *Kometernes Jul* indledes med Mie og Johannes, der sendes til Planet 9. De enkelte afsnit kan desuden opdeles under en række føljetonbuer, som binder flere afsnit sammen, eksempelvis afsnit 7-10, som omhandler at Mette skal finde ud af, om kvanteportalen på Planet 9 virker, hvilket bidrager til seriebuen. Mange af føljetonbuerne er således præget af, at karaktererne skal udforske og lære om storyworldens topos, fx biosystem, for at kunne få Mie, Mette og Johannes hjem igen. Dette bidrager ikke blot til at skabe spænding om, hvorvidt karaktererne nogensinde kommer hjem, men understøtter også den faglige formidling, som bl.a. var hensigten med julekalenderen. Sidstnævnte uddybes senere i analysen. Det er karakterenes handlinger i relation til seriebuen, som igangsætter plottet om Planet 9's overlevelse, hvorved handlinger og begivenheder forbindes i et årsags- og virkningsforhold. I plottet om Planet 9's overlevelse etableres det ontologiske hul om magiliummets betydning for planeten: at Planet 9's biosystem ikke kan bevares uden magiliummet. Dette etablerer et nyt mål for karaktererne om at redde Planet 9. I en tidligere føljetonbue blev seerne tilbudt en ledetråd om magiliummets betydning for Planet 9. Da Johannes, Mie og Mette i afsnit 11 er indesværret i rodburet, tvinger 9'serne Johannes til at røre i magiliumbrønden. Brønden begynder at lyse op, hvorefter Johannes finder et stykke magilium. Her indikeres det, at magiliummet har en funktion i det naturlige setting, men information om dets funktion tilbageholdes grundet subjettets tilrettelæggelse.

Planet 9 får ikke blot en dramaturgisk funktion, fordi verdenens orkestrering etablerer et plot. Planetens topos bidrager ligeledes til at fremme Elias' karakterudvikling. Elias iscenesættes i starten af julekalenderen som doven. Det kommer til udtryk i afsnit 1, hvor han sammen med Noor, Johannes og Mie skal løse nogle fysik- og matematikopgaver. I stedet for at løse opgaverne, snyder Elias ved at finde svarene på internettet. Da Elias, Noor, Johannes og Mie i afsnit 23 er på Planet 9 for at lægge magiliummet tilbage i magiliumbrønden, kan hverken Noor, Mie eller Johannes komme igennem den smalle gang til brønden. Her kravler Elias igennem, selvom han risikerer at sidde fast, og karakteren iscenesættes derved som ansvarsfuld og villig til at ofre sig for at redde planeten. Dette kan betragtes som 'character growth', hvilket betyder, at en ung karakter bliver mere moden (Mittel, 2015, s. 137). Endvidere er plottet om Planet 9 dét plot, som samler hovedkaraktererne (børnekaraktererne) og deres hjælpere (voksenkaraktererne og 9sere). Der iscenesættes konflikter mellem karaktererne, da de forsøger at få Mie, Mette og Johannes tilbage til Jorden, men de samles igen i forbindelse med det klimamæssige plot. Eksempelvis beder Noor Viggo om hjælp til at reparere kvanteportalen, fordi hun frygter, at Anna ikke har evnerne til det. Da Anna finder ud af det, vil hun ikke hjælpe, og Elias og Noor bliver uvenner. Planet 9's overlevelse afhænger af, at karaktererne samarbejder om at få magiliummet tilbage til planeten og understøtter dermed også et budskab om, at sammenhold kan bidrage i klimamæssige problemstillinger. Planet 9 iscenesætter således plottet, der formidler julekalenderens klimamæssige budskab, fremmer karakterudvikling, og derudover rummer den karaktergalleriets hjælpere. Sidstnævnte understøttes også af den stilistiske iscenesættelse.

Storyworldens stilistiske iscenesættelse

I stilistiske analyser er farver særlig relevante, fordi de kan påvirke modtageren fysisk, kan udtrykke og appellere til følelser samt tillægges en kulturel betydning (Rose, 2015, s. 190). Farverne, som anvendes i fremstillingen af julekalenderens storyworld, harmonerer med den funktion, som de dertilhørende karakterer har i julekalenderen. Det er derfor nærliggende at sammenholde den stilistiske iscenesættelse af storyworlden med karakterernes funktioner i plottet. Jeg har anskueliggjort storyworldens verdener og de tilhørende karakterer i modellen nedenfor:



Figur 4. Oversigt over storyworlden og dens karakterer

Umiddelbart iscenesættes Astrocampen som hyggelig og rar, bl.a. gennem julepynt og orange, varme farver, fx Astrocampens logo og børnenes kasketter. Den orange farve understøtter også den manglende kontrol hos karaktererne Panda-Søren, Anna og lejrskolelederen Bolette Henriette (ibid., s. 193). For det meste fremstilles Panda-Søren som passiv, fordi han sørger efter sin kones død. Ligeledes iscenesættes Bolette-Henriette som en karakter, der tror, hun har kontrol over lejrskolen, men igennem flere afsnit fremstår hun uvidende om Johannes og Mies forsvinden.

Figur 5. Bolette-Henriette (Søs Egelind) og Panda-Søren (Martin Greis-Rosenthal).
Foto: Christian Geisnæs/TV 2

Endelig understøttes den manglende kontrol også af karakteren Anna, der ofte fremstilles



med manglende selvtillid, fordi hun ikke kan komme videre med sit forskningsprojekt, efter hun er blevet snydt af en tidligere forskerkollega. Astrocampen som hyggelig og kaotisk understøttes også af julekalenderens production

design, da store dele af lejrskolen er pyntet med massive mængder julepynt, som skaber en rodet, men 'jule' setting. Eksempelvis er Panda-Sørens og Annas skriveborde fyldt med papirer og diverse arbejdsrelaterede ting.



Figur 6. Karaktererne Anna (Molly Egelind) og Panda-Søren på deres individuelle kontorer.
Foto: Christian Geisnæs/TV 2

Den orange farve kan også understøtte sammenholdet og venskaberne, som karaktererne opnår på Astrocampen i løbet af de 24 afsnit. I starten af julekalenderen iscenesættes karaktererne som individualiserede uden stor tilknytning til hinanden. Eksempelvis arbejder Anna alene på sit forskningsprojekt, og Panda-Søren isolerer sig grundet sin sorg. Efterhånden som

plottet udvikler sig, hjælper karaktererne hinanden, først med at få Mie og Johannes hjem og efterfølgende med at bekæmpe Viggo.



Figur 7. Karakteren Viggo (Kurt Ravn) på sit kontor. Foto: TV 2

Modsat Astrocampen iscenesættes Flycorp som kold og distanceret, hvilket understøttes af det minimalistiske, blå og hvide production design (ibid., s. 192). Det minimalistiske, moderne production design kommer især til udtryk i Viggos kontor. Her anvendes rene linjer, eksempelvis det hvide skrivebord med skarpe kanter, store, hvide og tomme vægge samt den lyse kontorstol med stålben. Det understøtter det moderne og innovative, som Viggo og Flycorp repræsenterer. Ligeledes er kontoret lyst meget op, hvilket er i modstrid med den mere klassiske iscenesættelse af antagonister, hvor der ofte anvendes low key-belysning. Her lyses kun få dele af genstandsobjektet op, hvilket kan skabe mystik og spænding (ibid., s. 187). Dermed kan lyssætningen tillægges en tematisk motivering. Viggos kontor iscenesættes med high key-belysning, som belyser rummet jævnt, og angiver dermed ingen særlig stemning. Sammenholdt med indretningen kan kontoret sammenlignes med en tronsal. Når de andre karakterer skal besøge Viggo, skal de ned til hans skrivebord for enden af det store rum, og bag hans skrivebord er et aflåst rum med hans magilium. Viggo iscenesættes således som en magtfuld antagonist, der bag sin 'tronstol' har sit 'skatkammer'. Karakterens funktion som antagonist understøttes således af designet såvel som af den stilistiske iscenesættelse.



Figur 8. Planet 9 fra Kometernes Jul. Foto: Nordisk Film Series/Bacon X/TV 2

Planet 9 iscenesættes med lyserøde og blå farver. Ofte anvendes mørk lyssætning i fremstillingen af planeten, hvilket kan mystificere planeten og understøtte den som en fjern planet, der ikke vides meget om i TAW. Planet 9 mystificeres også, da den indledningsvis iscenesættes med ontologiske huller, eksempelvis magiliummets funktion, som seerne kan udfylde i takt med, at karaktererne lærer planeten at kende. Seerne kan dog kun opdage dele af planeten, som subjettet fremviser.



Figur 9. Mette (Lotte Andersen) og Mie (Alice Finn Caspersen) på planeten. Foto: Henrik Petit/TV 2

I den blå farve kan tolkes en dobbeltfunktion: På den ene side kan farven virke distancerende, hvilket understøtter iscenesættelsen af Planet 9 som en fjern, ukendt planet. Samtidig repræsenterer farven i vores kulturhistorie også loyalitet og fred (ibid., s. 192). Dette harmonerer med 9sseren Tanja, der fremstilles som en hjælper til de menneskelige karakterer. Tanjas funktion understøttes yderligere af de violette og lyserøde farver, idet hun fremstilles med stor indsigt i de menneskelige karakterers sprog og er drevet af at hjælpe andre. Det kommer eksempelvis til udtryk i afsnit 4, hvor hun trøster Mette, fordi Mette er ked af, at Mie og Johannes ikke er kommet for at hjælpe hende tilbage til Jorden. Endelig understøttes Planet 9's iscenesættelse gennem seriens production design. Planetens naturlige setting fremstilles som bestående af mange klipper og sten, hvilket skaber en ru, hård tekstur, der understøtter distance og mystik. Dette kontrasteres af det bløde mos og de pelsede 9ssere, som etablerer noget blødt iblandt det hårde i designet. Således understøtter iscenesættelsen af Planet 9 både 9ssernes funktion som hjælpere og mystikken omkring planeten qua dennes ontologiske huller.

Den stilistiske iscenesættelse af topos (herunder seriens production design, som etablerer den naturlige setting samt farvevalg hertil) understøtter således karakterernes funktioner i seriebueplottet. Dette understøtter ligeledes, at storyworldens topos ikke kun får en dramaturgisk funktion, fordi den understøtter karakterudvikling og iscenesætter et plot, men også får det gennem den stilistiske iscenesættelse, som forstærker karakterernes individuelle funktioner. I forlængelse heraf fremstilles tech-innovationen som 'det onde' i klimaproblematikken, hvorved julekalenderen har en lighed med science fiction-genren.

Science-fantasy-julekalender

Genrebegrebet bruges indenfor kunstarter om grupperinger af ensartede udtryksformer (Agger, 2015; Sørensen, 2016). Genredefinitioner kan hvile enten på en diakron eller en akron forståelse. Den diakrone bygger på optikken om, at genrer er foranderlige. Modsat hviler den akron forståelse på genre som et statisk fænomen (Schepele, 1981, s. 14-15). *Kometernes Jul* har ligheder med science fiction-genren på grund af de ikonografiske elementer, det vil sige locations, miljø, genstande, karakterer og hændelser (Sørensen, 2016, s. 11-12). Det kommer til udtryk via storyworldens topos, som fremstiller videnskabelige laboratorier, overnaturlige verdener, ny teknologi (FlyPhonen), videnskabsfolk og rumvæsner samt kvanteportaler. Science fiction karakteriseres også ved handlingsforløb, der udspiller sig i en verden, hvor bl.a. teknologi har udviklet sig markant. I *Kometernes Jul* fremstilles Viggo som havende revolu-

tioneret tech-industrien, og han iscenesættes samtidig som antagonisten, fordi han vil tjene mange penge på sin opfindelse, uanset om Planet 9 dør som konsekvens heraf. Dermed iscenesættes produktionen af FlyPhonen som en teknologi med etiske og moralske konsekvenser for Planet 9's klima. Selvom science fiction ofte forbindes med storyworlds, der iscenesættes som fremtidige eller markant anderledes fra den faktiske verden, bruges genren også til at formidle kritiske budskaber om den faktiske verden, eksempelvis at det kan ende med et frygteligt scenarie, hvis en teknologisk virkelighed fortsætter i en bestemt retning (ibid., s. 40). Genreforståelsen forudsætter derfor en opmærksomhed på forholdet mellem TAW og den faktiske verden. Storyworlden i *Kometernes Jul* kan trække paralleller til de aktuelle klimadebatter, som finder og har fundet sted i den faktiske verden. Idet storyworlden i *Kometernes Jul* får en dramaturgisk funktion og formidler et miljømæssigt budskab samt løsningsforslag hertil, kan julekalenderen opfattes som en kommentar til de klimamæssige problematikker i den faktiske verden. Mere specifikt kommenterer julekalenderen på forbrugersamfundets negative indvirkning på klimaet og på, at dette potentielt kan få konsekvenser for klimaet. Dette understøtter også julekalenderens ligheder med science fiction-genren. I den faktiske verden forbruger vi dog ikke grundstof, sådan som magiliummet iscenesættes at blive. Vi forbruger derimod CO² bl.a. via servere, datalagring og transport, som skader ozonlaget og klimaet (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, 2021). Dette svarer nogenlunde til plottet i *Kometernes Jul*. Således opstår også en relation mellem den faktiske verden og TAW.

Kometernes Jul harmonerer også med fantasygenren, hvilket understøtter Aggers definition af fantasyjulekalenderen. Fantasygenren foregår som regel i et helt eller delvist ikkejordisk miljø, som ikke findes i den faktiske verden, hvorved den adskiller sig fra science fiction-genren, som ofte iscenesætter en sandsynlig, troværdig konsekvens af fx en teknologisk udvikling i en storyworld, der minder om den faktiske verden. Med termer fra *possible world theory* vil det sige en historie forankret i en overnaturlig verden eller historier, som implementerer overnaturlige elementer i en TAW, der repræsenterer den faktiske verden. Her vil ofte indgå ikonografiske elementer som drager, troldmænd, magi, fangenhuller, forbandelser og talende dyr. Endelig kan fantasygenren iscenesætte en overnaturlig verden, der eksisterer for sig selv, eksempelvis i *Ringenes Herre* (2001-03), eller som en parallelverden til Jorden, som karaktererne kan rejse til via en portal, eksempelvis som i *Kometernes Jul*. Også på det strukturelle plan harmonerer *Kometernes Jul* med fantasygenren, fordi genren kan indeholde en frelsestruktur; det vil sige et handlingsforløb om en hovedkarakter, der skal

frelse verden fra en form for ondskab. Strukturen indeholder som regel tre faser: Mødefasen, hvor karakteren møder en anden verden, som enten fører til fjendskab eller venskab. Procesfasen, hvor det viser sig, at karakteren er nødt til at bekæmpe ondskaben for at frelse verden. Til sidst må karakteren i resultatfasen frelse verden fra det onde (Sørensen, 2016, s. 43). *Kometernes Jul* har en frelsestruktur, som ligeledes understøtter julekalenderens klimamæssige budskab. Mødefasen kommer til udtryk, idet Elias, Mie, Johannes og Noor stifter bekendtskab med Planet 9. Det fører til kendskab og efterfølgende et venskab med 9sserne, men også fjendskab med Viggo. Herefter følger procesfasen, hvor Elias og Noor bekæmper Viggo for at få Mie og Johannes tilbage til Jorden og dernæst for at redde Planet 9. Dette fører til resultatfasen, hvor Elias, Noor, Mie og Johannes redder Planet 9 og besejrer Viggo. *Kometernes Jul* adskiller sig dog også fra fantasygenren, da den ikke indeholder ikonografiske elementer, som kendetegner denne. Derimod låner julekalenderen flere ikonografiske elementer fra science fiction-genren. Således har *Kometernes Jul* både træk fra science fiction- og fantasygenren, hvorfor den kan betegnes science fantasy, hvilket er en genrehybrid mellem fantasy- og science fiction-genren (ibid., s. 41). Dette genreforhold har ligeledes betydning for julekalenderens klimamæssige budskab, fordi den herigennem kan underholde, men samtidig også formidle et kritisk budskab om sin samtid via fremstillingen af storyworlden.

Julekalenderens modtagelse

Ligesom tidligere danske julekalendere er *Kometernes Jul* produceret på baggrund af en række public service-vilkår. De generelle krav i TV 2's public service-tilladelse for 2019-23 er bl.a. at sikre befolkningen adgang til væsentlig samfundsinformation og debat, hvorved TV 2 fungerer som et spejl for danskerne (Agger, 2020; Kulturministeriet, 2020). Dette såkaldte spejl repræsenterer *Kometernes Jul*, da den både etablerer en reference til den faktiske verden og formidler samfundsinformation og debat om klimamæssige problemstillinger. Det var et benspænd for manuskriptforfatter Jenny Lund Madsen, at *Kometernes Jul* skulle lægge sig så tæt på naturvidenskaben som muligt (Madsen, 2021). Udviklingen af *Kometernes Jul* var således en meget researchbaseret proces, fordi julekalenderen skulle formidle fagligt indhold. Samtidig skulle den også underholde, og på grund af denne kombination har Eva Novrup Redvall og Katrine Bouschinger Christensen (2021) defineret den som *double edutainment storytelling*. Det vil sige, at julekalenderen forener læring og underholdning. Dermed understøtter julekalenderen også TV 2's public service-strategi, som tidligere er blevet karakteriseret som

public service light. Det betyder, at TV 2 tager public service-forpligtelserne alvorligt på en underholdende måde (Søndergaard, 2000).

Selvom *Kometernes Jul* eksemplificerer public service, lægger julekalenderens stærke fokus på naturvidenskab og det toposforankrede plot op til spørgsmålet om, hvorvidt dette er en god opskrift på en julekalender. Der kan spores delte meninger i modtagelsen af julekalenderen. Den er eksempelvis blevet kritiseret for at være den dårligste julekalender i mange år (Nygaard, 2021). Dog er kritiske anmeldelser ikke ensbetydende med, at seerne også er kritiske (Wolf, 2012). Det eksemplificerer TV 2-serien *Badehotellet* (2013-) (Philipsen & Pilegaard, 2021). Det er derfor også relevant at undersøge seertallene. De første seks afsnit startede med en placering i top 10, men med tiden lå de forskellige afsnit oftere mellem top 10 og 20 end i top 10. Fra d. 20. til 23. december var julekalenderen tilbage i top 10, men ved 24. afsnit var den ikke med i top 20. Ligesom placeringen varierede, gjorde seertallene det også. Ligeledes varierede seertalsvurderingen mellem 3,7 og 4,2. Seertalsvurderingen er en vurdering af de enkelte udsendelser på en skala fra 1-5, hvor 5 er det bedste. Dette indikerer, at *Kometernes Jul* ikke nødvendigvis kunne holde seerne engagerede i alle 24 afsnit. Ovenstående seertal ekskluderer dog streamingtal, på trods af at flere danskere overgår til streaming (Nielsen, 2020; Vogelsang, 2021). Dette udfordrer vurderingen af modtagelsen af *Kometernes Jul*. Det kan give en potentiel bedre forståelse af danskernes medievaner relateret til tv-fiktion, hvis streamingtal fremover bliver tilgængelige. Det er relevant, da streaming har og vil ændre tv-produktion og seernes medievaner (ibid.).

Konklusion

Den danske tv-julekalender er i dag en dramaserie med komplekse plots og karakterer. Kombineret med julestemning og tværmedielle strategier har denne udvikling muliggjort, at subgenren stadig kan overleve i en mediekultur præget af streaming. Det er især på grund af den dramaturgiske udvikling, at den danske tv-julekalender kan formidle budskaber om den faktiske verden, eksempelvis om klima. Med udgangspunkt i *possible world theory* kan subgenren anses for en tv-serie, der implementerer overnaturlige aspekter i elementer, som eksisterer i den faktiske verden, via iscenesættelsen af parallelverdener, hvorved der opstår en reference mellem den faktiske verden og TAW. Brugen af parallelverdener, der er adskilte, men forbundne, gør det således muligt for subgenren at kommentere på sin samtid og dermed fremstå relevant for seerne. Dette eksemplificerer *Kometernes Jul*.

Kometernes Jul er struktureret som en føljetonfortælling, hvor føljetonbuerne omhandler karakterernes udforskning af storyworldens – primært Planet 9's – topos, i forbindelse med at de forsøger at få Mie, Johannes og Mette tilbage til Jorden. Planet 9 iscenesættes med en række ontologiske huller, fordi tilrettelæggelsen af stjernen mystificerer denne, og seerne må derfor lære om planeten samtidig med karaktererne. Det kommer især til udtryk i fremstillingen af magiliummet, som får afgørende betydning i det klimamæssige plot i julekalenderen. Da planetens naturlige setting danner grundlaget for det klimamæssige plot, kan plottet anses for toposforankret. Dette understøtter bl.a. julekalenderens genremæssige tilhørsforhold, som er science fantasy. Genreforholdet kombineret med det toposforankrede plot bidrager til formidlingen af det klimamæssige plot i julekalenderen, hvor Flycorp og Viggo – som repræsenterer den teknologiske udvikling – fremstilles som 'det onde', der skal bekæmpes for at redde Planet 9's biosystem. Genreforholdet bidrager yderligere til, at storyworlden kan trække paralleller til den faktiske verden qua Planet 9, der fremstår som en reference mellem den faktiske verden og TAW. Det skyldes, at planeten er en del af mytos i TAW og i den faktiske verden, fordi der i begge findes teser om Planet 9's eksistens.

Tilsammen bidrager genreforholdet, fremstillingen af Planet 9 og dennes topos samt det toposforankrede plot til formidlingen af julekalenderens klimamæssige plot. Her fremstiller *Kometernes Jul* den teknologiske udvikling som det onde, der bør udfordres af moralske og etiske principper, og i forlængelse heraf formidler den et løsningsforslag til klimaproblematikken, hvorved julekalenderen tilbyder en forståelse af den faktiske verden samt foreslår nye levemåder. Den klimamæssige problemstilling, som etableres i julekalenderen, udspringer af storyworldens topos, hvorfor topos er essentielt i *Kometernes Jul*. Dog er topos ikke nødvendigvis afgørende for at kunne etablere et plot. Eksempelvis var plottet i julekalenderen *Jesus og Josefine* (2003) forankret i en mytos qua julekalenderens fokus på kristendommen. Det indikerer, at veletablerede storyworlds er relevante i tv-fiktionens formidling af budskaber om den faktiske verden for at kunne fungere som spejlbillede for danskerne og dermed understøtte den danske public service-kultur. I et mediopsykologisk perspektiv kan *Kometernes Jul* således fungere som en slags leg. Som mennesker kan vi leve os ind i kunst- og underholdningstilbud, som var de en del af den faktiske verden (Jantzen & Vetner, 2008). Det vil sige, at grænsen mellem storyworlden og den faktiske verden kan 'sløres', når seerne ser et afsnit af *Kometernes Jul*. Det er ikke ensbetydende med, at seerne forveksler storyworlden med den faktiske verden, men udtrykker snarere, at deres engagement i julekalenderen kan opfattes som en form for leg, hvor oplevelsen af at se julekalenderen potentielt kan have

samme psykologiske indvirkning på seerne som det at lege. Ved julekalenderen har legen dog ingen konsekvenser for seernes overlevelse eller sociale position i den faktiske verden. Kombinationen af storyworldens iscenesættelse, julekalenderens genreforhold og reference til den faktiske verden kan dermed bidrage til en simulering af den faktiske verden og dermed fremstillingen af et scenarie, som *kunne* foregå i den faktiske verden.

I den faktiske verden er vi dog ikke i nærheden af at have et topos, som det fremstilles i storyworlden, eksempelvis smartphones, som aldrig skal oplades. Dog står vi overfor spørgsmålet om alternative energikilder, hvilket bl.a. er blevet fremprovokeret af Ruslands invasion af Ukraine. Det kommer til udtryk i det politiske ønske om at være energimæssigt uafhængig af Rusland, hvilket har medført diskussioner om eksempelvis kernekraft. Hertil kan iscenesættelsen af den teknologiske udvikling i storyworldens toposdimension trække paralleller til den faktiske verdens diskussioner om alternative energikilder og deres klimamæssige konsekvenser. Selvom *Kometernes Jul* blev produceret og distribueret før invasionen af Ukraine, kan scenariet, som julekalenderen iscenesætter, fungere som en reference til den faktiske verden samt en løftet pegefinger, der gør opmærksom på de alvorlige klimamæssige konsekvenser, som teknologiens udvikling og søgen efter alternative energikilder kan have. Det er ligeledes herigennem, at julekalenderen kan understøtte TV 2's public serviceforpligtelser, idet *Kometernes Jul* således kan formidle information og debat om klimamæssige problemstillinger, men på en underholdende måde. Dermed fremstår *Kometernes Jul* som en aktuel og relevant tv-julekalender.

Litteratur

- Agger, G. (2013). Danish TV Christmas calendars: Folklore, myth and cultural history. *Journal of Scandinavian Cinema*, 3(3), 267-280. https://doi.org/10.1386/jsca.3.3.267_1
- Agger, G. (2015). Genreanalyse. I G. Rose & H.-C. Christiansen (red.), *Analyse af Billedmedier – Det Digitale Perspektiv* (3. udg., s. 121-161). Samfundslitteratur.
- Agger, G. (2020). *Det grænseløse tv-drama: danskhed og transnationalitet* (1. udg., bd. 16). Samfundslitteratur. <https://go.exlibris.link/pmPVM22w>
- Bell, A. & Ryan, M.-L. (2019). *Possible Worlds Theory and Contemporary Narratology*. University of Nebraska Press.
- Bordwell, D. (2014). *Narration in the Fiction Film*. Routledge.
- Brunbech, P. Y. (2018). Kan man lære historie af en TV-julekalender? *Radar*. http://syddansk.summon.serialssolutions.com/2.0.0/link/0/eLvHCXMwpV3LSgMxFA22C3HjAxWtD_IDcaZJ5gWCaLEIIS6kug0ZcwemqVOYmQrKD_jj5k7Mz7otoANuFy8zr3hnpCBH8ymdrd4JLGqIoy1KMzwMfhGZLIuNThzEDHVTMPf8yKd3YjFhSHvpzSmzk1V2TLHBNh6pXa5tddNqYdP5-7QR0EkeqQnfCR0BU_u5W7yCYMmz85HYSFTAokHe5hnU6V5ikSIsBC_Q9NxivtktwsD6W1r5IBsGX1I2EQX9M21xddnCbsVAs6B6oxCQWcvbL5agHU3Ohak3ByR0fh-Nnpg67bUcl6pd65

- Q0hm7f94pY1Xnl2pdEsekXywLOEH2EbyKWIIM0lQakcTOt6GWidEcdBjIU3K9
iaXBZsPPyI4LIIDmmnF-Tvp1uYILsl19GOPA1142i_INZZajdQ
- Connelly, M. & Laine, T. (2013). Editorials. *Journal of Scandinavian Cinema*, 3(3), 189-193. https://doi.org/10.1386/jsca.3.3.189_2
- Doležel, L. (1998). *Heterocosmica: Fiction and Possible Worlds*. Johns Hopkins University Press.
- Drotner, K., Jensen, K. B., Poulsen, I. & Schrøder, K. (1996). *Medier og Kultur: En grundbog i medieanalyse og medieteori*. Borgen/Medier.
- Eskjær, M. (2021). Miljø- og Klimakommunikation. I M. Eskjær & M. Mortensen (red.), *Klassisk og Moderne Medieteori: En Introduktion*, (s. 625-648). Hans Reitzels Forlag.
- Hovmand, R. (2019). *Julekalenderens Historie*. Hovmand.
- Jantzen, C. & Vetner, M. (2008, 12. februar). Underholdning, emotioner og identitet. Et mediepsykologisk perspektiv på underholdningspræferencer. *MedieKultur: Journal of media and communication research*, 24(45), 3-22. <https://doi.org/10.7146/mediekultur.v24i45.511>
- Kallehauge, M. & Overgaard, P. D. (2018). Dansk tv-julekalender til tiden – fra dukker til drama. *Kosmorama*, 273. <https://www.kosmorama.org/kosmorama/artikler/dansk-tv-julekalender-til-tiden-fra-dukke-til-drama>
- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. (2021, 5. februar). Første officielle vurdering af Danmarks globale klimaaftryk. Klima-, Miljø- og Forsyningsministeriet. Tilgæet 26. februar 2022 fra <https://kefm.dk/aktuelt/nyheder/2021/apr/foerste-officielle-vurdering-af-danmarks-globale-klimaaftryk>
- Kometernes Jul og Universet Udenom (2021). Tilgæet 20. januar 2022 fra <https://www.videnskabssaar22.dk/kometernes-jul-og-universet-udenom/>
- Kripke, S. (1963). Semantical Considerations on Modal Logic. *Acta Philosophica Fennica*, 16, 83-94.
- Kulturministeriet (2020). *TV 2: Public Service Redegørelse 2020*. <https://slks.dk/omraader/medier/tv/public-service-tv/tv-2>
- Larsen, N. M. (2021). Spørgsmål og svar om Kometernes Jul. Tilgæet 2. februar 2022 fra <https://tv.tv2.dk/kometernes-jul/2021-11-11-spoergsmaal-og-svar-om-kometernes-jul>
- Larsen, P. H. (2003). *De Levende Billeders Dramaturgi: TV*. Lindhart & Ringhof.
- Lewis, D. (1973). *Counterfactuals*. Cambridge University Press.
- Madsen, J. L. (2021, 31. oktober). *Kometernes Jul: Eksklusiv forpremiere på årets julekalender* [Interview]. Aarhus.
- Maitre, D. (1983). *Literature and Possible Worlds*. Middlesex University Press.
- McLuhan, M. (1962). *Understanding Media*. McGraw-Hill.
- Mittel, J. (2015). *Complex TV: The Poetics of Contemporary Television Storytelling*. New York University Press.
- Nielsen, J. I. (2020). Streaming i det danske medielandskab. I A. Halskov, H. Højer, M. B. Korsgaard, T. S. Larsen & J. I. Nielsen (red.), *Streaming for Viderekomne* (s. 14-27). 16:9 Filmtidsskrift og VIA Film & Transmedia.
- Nygaard, K. D. (2021). Anmeldelse: Dårligste julekalender i mange år? Men der er også godt nyt! <https://www.bt.dk/anmeldelser/anmeldelse-daarligste-julekalender-i-mange-aar-men-der-er-ogsaa-godt-nyt>
- Olesen, S. M. & Klausen, S. K. (2018). *Historieformidling til børn i tv-julekalendere*. Tilgæet 14. april 2021 fra <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/historieformidling-til-boern-i-tv-julekalendere/>
- Pavel, T. (1986). *Fictional Worlds*. Harvard University Press.

- Philipsen, H. & Pilegaard, N. (2021). At skabe sociale relationer ud fra Badehotellet. *Aktualitet – Litteratur, kultur og medier*. <https://go.exlibris.link/VKY3N3VT>
- Redvall, E. N. & Christensen, K. B. (2021, 19. december). Trying to Make Natural Sciences Exciting Through Television Fiction: The Case of Christmas of the Comets. *Critical Studies in Television*. <https://cstonline.net/trying-to-make-natural-sciences-exciting-through-television-fiction-the-case-of-christmas-of-the-comets-by-katrine-bouschinger-christensen-and-eva-novrup-redvall/>
- Rose, G. (2015). Billedanalyse. I G. Rose & H.-C. Christiansen (red.), *Analyse af Billedmedier – Det Digitale Perspektiv* (3. udg., s. 161-237). Samfundslitteratur.
- Ryan, M.-L. (2013). *Possible Worlds*. Tilgået 17. november 2021 fra <https://www.lhn.uni-hamburg.de/node/54.html>
- Ryan, M.-L. (2014). Story/Worlds/Media: Tuning the Instruments of a Media-Conscious narratology. I M.-L. Ryan & N. J. Thon (red.), *Storyworlds Across Media: Towards a Media Conscious Narratology* (s. 25-50). University of Nebraska Press.
- Sandvik, K. (2021). Tværmedialitet. I M. Eskjær & M. Mortensen (red.), *Klassisk og Moderne Medieteori* (s. 521-545). Hans Reitzels Forlag.
- Schepelern, P. (1981). *Film og Genre*. Gyldendal.
- Søndergaard, H. (2000). TV 2 som hybridkanal. I H. Bruun & K. Frandsen (red.), *TV 2 på skærmen – Analyser af TV 2's programvirksomhed* (s. 29-62). Samfundslitteratur.
- Sørensen, E. (2016). *Genrefilm og Filmgenrer*. Systime.
- Tangherlini, T. R. (2013). One really sick TV Christmas calendar: Negotiating identity in 'Yallahrup Ferry Town'. *Journal of Scandinavian Cinema*, 3(3), 281-288. https://doi.org/10.1386/jsca.3.3.281_1
- Thon, N. J. (2016). *Transmedial Narratology and Contemporary Media Culture*. University of Nebraska Press.
- Tosca, S. & Klastrup, L. (2020). *Transmedial Worlds in Everyday Life: Networked Reception, Social Media and Fictional Worlds*. Routledge.
- Villads, F. (2022, 8. april 2022). Forskningsinterview med manuskriptassistent og episodeforfatter Frederik Villads [Interview]. Zoom.
- Vogelsang, K. (2021, 14. maj 2021). Forskningsinterview med TV 2 Fiktionschef Katrine Vogelsang [Interview]. Zoom.
- Wille, J. I., Andreasen, S. J. & Wille, G. (2022, 4. marts). What is a Universe? About Stories, Worlds and Universes. *Master of the Universe*. <https://www.masteroftheuniverse.org/>
- Wolf, M. (2012). *Building Imaginary Worlds: The theory and history of subcreation*. Routledge.
- Wolf, M. (2013). Building Imaginary Worlds: An Interview with Mark J. P. Wolf (Part Two) [Interview]. <http://henryjenkins.org/blog/2013/09/building-imaginary-worlds-an-interview-with-mark-j-p-wolf-part-two.html>